

til ved Legater; men det var en Mening, som var aldeles urigtig og aldeles stridende imod Forordningen; og, at Cancelliet ikke har bifaldet den, er jo altsaa fuldkommen vel grundet. Den samme Mening var jo ogsaa fremsat i de roeskildske Stænder, og der troer jeg den blev imødegaaet med afgjørende Grunde.

Naben: Det gjør mig næsten ondt, at jeg er fremkommen med Spørgsmaalet angaaende Legaterne. Jeg maa naturligviis indrømme, at det er aldeles umuligt uden videre at sige, at der kan forholdes eens med alle Legater, enten paa den ene eller paa den anden Maade, thi det er umuligt at forklare alle sige Legater og Testamenter paa een Maade; man maa naturligviis have dem for sig og see selve Ordene i dem. Den Strid, som herom er opstaaet, troer jeg imidlertid tilkjendegiver tilstrækkeligt, at der dog kunde være Noget i det Spørgsmaal, jeg tillod mig at komme med. Den høitærede Cultusminister har sagt, at et lignende Forhold ofte finder Sted med Hensyn til Fattigvæsenet, men jeg maa tilstaae, at dersom jeg saa et Legat, hvorefter der skulde gives Noget til de Fattige, og der ikke stod til Fattigvæsenet, og hvis jeg var Dommer, vilde jeg uden videre dømme, at Legatet skulde komme de Fattige alene tilgode, og at Communen paa ingen Maade skulde have Noget deraf, men skulde give fuldt saa Meget til de Fattige, som om der ikke eksisterede noget Legat. Jeg takker den høitagtede Cultusminister for de Dplysninger, han har givet, og jeg skal ikke trætte hverken ham eller Thinget mere i denne Sag.

Formanden: Rigsdagsmanden for Thistad Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

Myrup: Jeg frasalder Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds har Ordet.

Monrad: Det forekommer mig, at man, naar man overveier Spørgsmaalet om Skolelærernes Lønning, heller ikke bør oversee de overordentlig forskellige Forhold i de forskellige Landsdele, idet en Skolelærer mange Steder paa Grund af den spredte Befolkning, forholdsviis kun har særdeles saa Elever; ikke desto mindre troer jeg dog, at det tør anses som almindeligt anerkjendt, hvilken An-

skuelse jo ogsaa er tiltraadt af Cultusministeren, at Skolelærerne have forholdsviis overordentlig Lidet i Løn. Det vil imidlertid ikke kunne miskjendes, at det vilde være forbundet med overordentlig store Banskkeligheder, naar man vilde foretage nogen stor og gjen-nemgribende Reform heri, thi Skolelærernes Løn udredes jo af Communerne; og, naar Rigsdagen skulde foretage sig noget ret Gjen-nemgribende i den Henseende, vilde det vist ikke kunne være Andet, end at lade disse Lønninger overgaae paa Staten, hvilket dog ikke vilde være uden stor Betænkelse. Det er jo aldeles sikkert, at en Commune kan gjøre for sin Skolelærer hvad den vil; det er sikkert, at Communalbestyrelsen i den Henseende ikke møder nogen Modstand fra Ministeriet; det beroer paa Communerne selv, hvorvidt de ville forøge Skolelærernes Løn, og hvorvidt de ville foretage noget Betydeligt med Hensyn til Forbedringer af Skolevæsenet i det Hele. Men jeg kan ikke nægte, at, efter mit Kjendskab til Forholdene, er der ikke paa mange Steder en saa stor Beredvillighed hertil hos Communerne, som man vel kunde ønske. Naar der tales i Almindelighed om, at Skolelærernes Naar og Skolevæsenet burde forbedres, og saa fremdeles, saa ere Alle enige; men, naar man kommer til de enkelte foreliggende Spørgsmaal, vige Communalbestyrelserne meget ofte tilbage, og Ministeriets Stilling til denne Sag er netop den, at den under en bestandig Kæmp med Communalbestyrelserne søger at drive dem frem, søger at faae dem til at gjøre Mere, end der ofte er Lyst til fra deres Side. Vi maae altsaa haabe, at, efterhaanden som det vinder mere Indgang, at der bør gøres noget Mere for Skolelærerne, vil der ogsaa ad den communale Vej blive gjort Noget for dem, men jeg troer ikke, at der ved en Skolelov, saaledes som jeg tænker mig den, vil kunne raades Bod derpaa. Jeg har ikke kunnet indsee, at den saa tidt omhandlede og paatænkte store Skolereform virkelig var den Vej, ad hvilken man kunde vente at komme synnerlig vidt. Allerede for over 40 Aar siden har man jo opstillet et Maal, som paa mangfoldige Steder endnu ikke er naaet, og det vil derfor kun nytte Lidet, om man nu vilde op-